

Lekar och övningar kopplade till samtalsfrågorna kring stationen

Övningarnas och lekarnas syfte är att inbjuda till delaktighet, öva att ta instruktioner och samarbetsförmåga, öva koncentration och uppmärksamhet, motorisk träning samt att förstärka och fördjupa lärandet i situationen.

Här presenteras 3 olika övningar:

Vem äter vem? (fokus: näringskedjor)

En solig dag i Mieån (fokus: näringsvävar, anpassningar, ekosystemtjänster, rörelse)

Liv i åns vatten (fokus: uppmärksamhet, motorik)

Vem äter vem?

Inled med att berätta om hur näringskedjor fungerar. Ni bör lämpligen ha talat om området tidigare och läst bifogad faktatext innan leken genomförs.

Visa några av bildkortet och prata om olika arter som kan finnas i åns vatten.

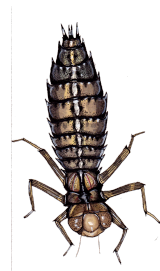
Pedagogen som agerar lekledare och delat ut ett bildkort till varje elev.

Elevernas uppgift är att forma en enkel näringskedja genom att ställa sig tillsammans tre och tre, en producent, en växtätare och ett rovdjur.

Eleverna behöver tänka ut vem som äter vad och vem man skulle kunna bli uppäten av och leta efter såväl mat som möjliga hot. På korten finns text som stöd åt läsande elever. Vissa av korten kan kombineras på olika sätt (möjlighet till diskussion om näringsvävar).

Lekledaren har bilder som stöd/facit.

Använd övningen som diskussionsunderlag, fördjupat lärande eller om så önskas lek i tävlingsform.

En solig dag i Mieån

Dela in eleverna i lag, 5 elever i varje lag (så långt det fungerar). Placera

eleverna sittandes på en rad efter varandra. I leken finns fem olika

karaktärer och alla i laget får en egen karaktär (se sagan). Ge

instruktioner att man ska sitta på sin plats medan lekledaren läser en

sagan *En solig dag i Mieån* högt. När karaktären hör sitt namn ska denne

resa sig upp och springa runt sitt lag för att sedan snabbt sätta sig ned på sin egen plats

igen. Lite extra rörigt blir det när Mieån läses upp, för eftersom alla bor i Mieån så ska alla springa då. Lekledaren läser sagan långsamt (behöver ibland göra en paus för att alla ska hinna sätta sig ned efter sin runda).

Man kan även välja att placera alla deltagare i en stor ring, dela ut karaktärerna och sedan låta dem springa ett helt varv, medsols, utanför hela cirkeln innan de åter sätter sig på sin plats.

(Sagan *En solig dag i Mieån* finns sist i detta dokument.)

Liv i åns vatten:

Ni ställer er i en cirkel så att alla kan se varandra, axel mot axel. Lekledaren står i mitten. Som lekledare instruerar du att ni ska göra en lek med två av djuren i ån och med åns miljö; flodpärlmusslan Maggan, fisken Öring och stenen Sten. Dessa tre blir olika uppdrag/formationer som har förutbestämda mönster som man så snabbt som möjligt ska göra helt rätt.

Varje formation består av tre barn, ett i mitten (som lekledaren pekar på) och ett barn vid varje sida. Alla tre måste göra sina rörelser som är förutbestämda. Alla behöver vara fokuserade och uppmärksamma.

Instruera hur de olika uppdragen/formationerna ser ut:

Maggan: barnet i mitten håller båda armarna rakt upp ovanför huvudet för att likna skalet på en mussla. Barnen på ömse sidor ställer sig tätt intill/lutar försiktigt mot mitten) med sina armar ovanför huvudet för att förstärka skalet.

Öring: barnet i mitten ställer sig i dykposition med armarna framåt. Barnen på båda sidor blir vajande fenor och rör sina armar i svepande rörelser.

Sten: ingen gör något alls (varken barnet i mitten eller de på ömse sidor) - en sten är ju helt stilla.

Du som lekledare pekar på ett barn och säger högt ett av de tre orden;

Maggan. Öring eller Sten. De tre utpekade barnen gör sina rörelse så snabbt som möjligt. De fortsätter med rörelsen tills lekledaren säger att de klarat uppdraget. Lekledaren vänder sig snabbt vidare till nytt barn/grupp av barn och pekar/utropar nytt uppdrag.

Variant 1: Om någon gör fel rörelse/ är väldigt långsamt/ etc så får denne byta plats med lekledaren och bli ny utropare i mitten. Extra svårt kan det vara att låta bli att göra något vid utropet Sten.

Variant 2: Låt alla barn i ringen vara vatten och vaja långsamt från sida till sida som strömmande vatten, de måste fortsätta med detta hela tiden, bara de tre barn som ingår i den utpekade gruppen agerar med andra rörelser.

En solig eftermiddag i Mieån

Hela gänget i Mieån:

Flodpärlmusslan Maggan

Öringen

Al-lövet

Vattnet

Människan

Det var en solig eftermiddag i maj. Vattnet porlade stilla fram i Mieån. Flodpärlmusslan Maggan satt djupt nedborrad i den grusiga botten och filtrerade vatten genom sina öppningen i sitt skal. Plötsligt simmade Öringen förbi, den slog kraftigt med sin skimrande stjärtfena och solens strålar blixtrade i de blanka fjällen. - Åh, tänkte Flodpärlmusslan Maggan, vilken stilig Öring som simmar i Vattnet. Den kunde mina små barn lifta med, vilken resa de skulle göra. Hoppas inte att Människan fångar den med sitt fiskespö. På Öringens gälar skulle de sitta säkert och växa till. Flodpärlmusslan Maggan såg sig omkring, hon trivdes verkligen här i Mieån. Hon såg upp genom den glitrande ytan som Vattnet bildade där uppe och log åt de fina träden och buskarna i kantzonen intill ån. Ett grönt Al-löv darrade i vinden. - Åh, tänkte Flodpärlmusslan Maggan, när hösten kommer så ska det lilla Al-lövet släppa taget och dansa ned i Mieån. Det ska långsamt sjunka mot botten och lägga sig där tillsammans med alla andra gröna blad. Al-lövet ska sedan finfördelas av fantastiska nedbrytare, av små gråsuggor, av bakterier och andra viktiga djur som ordnar näringsämnena som jag sedan ska filtrera i mitt skal. Träden och alla växterna här i Vattnet är viktiga, de kan något som jag inte kan, funderade Flodpärlmusslan Maggan. De kan skapa energi genom fotosyntesen, de är producenter som kan skapa sin egen mat. Jag och Öringen och Människan måste äta, vi är konsumenter. Öringen är ett rovdjur och äter andra mindre djur, den kanske äter min kompis gråsuggan, då kanske jag får mindre mat. Tur att det finns så många gråsuggor i vårt ekosystem, annars skulle näringsväven kanske inte fungera så balanserat som den gör här i Mieån, för konkurrensen om föda är stor och vi har alla anpassat oss på olika sätt för att överleva. Tur att jag har mitt hårda skal, tänkte Flodpärlmusslan Maggan, annars kanske något rovdjur skulle kunna äta upp mig. Tur att träd trivs med att växa vid Vattnet så att Al-lövet kan ge oss mat här i Vattnet. Tur att Öringen är en vandrande fisk så att mina små glochidier kan få se världen innan de blir stora och sätter sig ner i sanden. Synd att Människan inte alltid tänker efter före, jag förstår att hon behöver elektricitet, men det blir inte bra när hon bygger vandringshinder för Öringen. Då påverkas vi alla här i Mieån. Människan behöver lära sig mer om naturen och om ekosystemtjänster, då förstår hon säkert att biodiversitet är viktigt och att vi alla kan samsas på vår planet och alla här i Mieån kan må bra.